

Πανελλήνιες Εξετάσεις
Χημεία Γ' Λυκείου
Θετικής Κατεύθυνσης
Ημερήσιο: 2009 – Επαναληπτικές

Θέμα 1^ο

1.1. δ

1.2. α

1.3. β

1.4. δ

1.5:

α. Λ

β. Σ

γ. Λ

δ. Λ

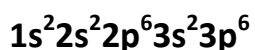
ε. Σ

Θέμα 2

2.1.

α.

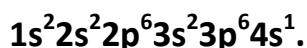
Το ευγενές αέριο της 3^{ης} περιόδου έχει ηλεκτρονική κατανομή:

Έτσι ο ατομικός του αριθμός είναι 18.

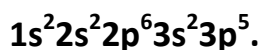
β.

Το Κ θα έχει ένα ηλεκτρόνιο **περισσότερο** από το K^+ , άρα θα έχει την ηλεκτρονική κατανομή:

Ο ατομικός του αριθμός του Κ είναι : **19**

Το Cl θα έχει ένα ηλεκτρόνιο **λιγότερο** από το Cl^- , άρα θα έχει την ηλεκτρονική κατανομή:

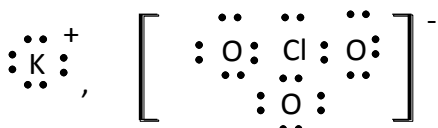

Ο ατομικός του αριθμός του Cl είναι : **17**

γ.

Στοιχείο	Κατανομή σε:	
	Στιβάδες:	Υποστιβάδες:
K	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$	$K^1 L^8 M^8 N^1$
Cl	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$	$K^1 L^8 M^7$
O	$1s^2 2s^2 2p^4$	$K^1 L^6$

δ.

2.2.

α

Σωστή απάντηση είναι η **1**

Σύμφωνα με το νόμο αραίωσης του Ostwald θα ισχύουν:

Για το Δ1:

$$\kappa_a = a_1^2 \cdot C_1$$

Για το Δ2:

$$\kappa_a = a_2^2 \cdot C_2$$

Από τις δύο σχέσεις προκύπτει:

$$\kappa_a = a_1^2 \cdot C_1 = a_2^2 \cdot C_2 \Rightarrow \frac{a_1^2}{a_2^2} = \frac{C_2}{C_1} \Rightarrow \frac{a_1}{a_2} = \sqrt{\frac{C_2}{C_1}}$$

Το αραιωμένο με νερό διάλυμα Δ2 έχει **μικρότερη συγκέντρωση** από το αρχικό διάλυμα Δ1, δηλαδή:

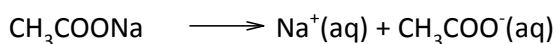
$$C_1 > C_2 \Rightarrow \frac{C_2}{C_1} < 1 \Rightarrow \sqrt{\frac{C_2}{C_1}} < 1 \Rightarrow \frac{a_1}{a_2} < 1 \Rightarrow a_1 < a_2$$

β.

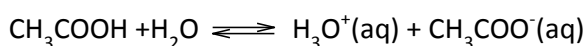
Ο βαθμός ιοντισμού α_3 **μικρότερος από το βαθμό ιοντισμού α_1 .**

Κατά την προσθήκη του CH_3COONa στο διάλυμα του CH_3COOH υπάρχει **επίδραση κοινού ιόντος** που προκύπτουν από τις αντιδράσεις:

Διάσταση του άλατος CH_3COONa :

Ιοντισμός του ασθενούς οξέος CH_3COOH στο H_2O :

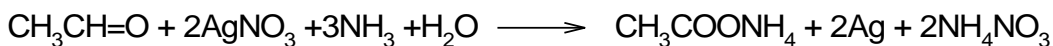
Η ισορροπία του ιοντισμού του CH_3COOH , μετατοπίζεται προς τα αριστερά, σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier, λόγω της προσθήκης του κοινού ιόντος CH_3COO^- που παράγεται από το άλας CH_3COONa .

2.3.**α.**

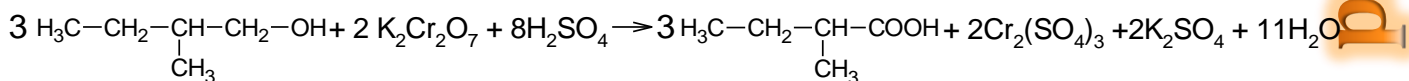
Η $\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$ αντιδρά με το αμμωνιακό διάλυμα νιτρικού αργύρου ($\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$).

Το CH_3COOH αντιδρά με το μεταλλικό νάτριο (Na).

Το $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$ αντιδρά με το διάλυμα βρωμίου σε τετραχλωράνθρακα ($\text{Br}_2 / \text{CCl}_4$).

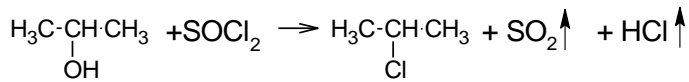
β.**Θέμα 3****3.1.****α.**

A: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$	E: $\text{H}_3\text{C}-\text{CH}_2-\underset{\text{MgCl}}{\text{CH}}-\text{CH}_3$
B: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COCH}_3$	Z: $\text{HCH}=\text{O}$
Γ: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$	Θ: $\text{H}_3\text{C}-\text{CH}_2-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{OH}$
Δ: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{Cl})\text{CH}_3$	Λ: $\text{H}_3\text{C}-\text{CH}_2-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{COOH}$

β.

3.2.

Η αντίδραση είναι η:

Από τη στοιχειομετρία της αντίδρασης βρίσκω τα mol των αερίων SO_2 και HCl :

Το 1 mol $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$ παράγει 1 mol SO_2 και 1 mol HCl

Τα 0,1 mol $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$ παράγουν x_1 mol SO_2 και x_2 mol HCl

$$x_1 = x_2 = 1 \cdot \frac{0,1}{1} \Rightarrow x_1 = x_2 = 0,1 \text{ mol}$$

Ο συνολικός όγκος των αερίων εξαρτάται μόνο από τον αριθμό των mol τους τα οποία είναι $n = 0,1 + 0,1 = 0,2$ mol αερίων.

Υπολογίζω τον όγκο τους σε stp:

$$n = \frac{V}{22,4} \Rightarrow V = n \cdot 22,4 \Rightarrow V = 0,2 \cdot 22,4 = 4,48\text{L}$$

Θέμα 4^ο

4.1.

Εύρεση pOH και συγκέντρωσης OH^- από pOH:

$$\text{pOH} = 14 - \text{pH} \Rightarrow \text{pOH} = 14 - 10 = 4 \Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-4}\text{M}$$

Διάσταση της ισχυρής βάσης NaOH:

C/M	$\text{NaOH} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{Na}^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$		
Αρχικά	C_2		
Ιοντίζονται	C_2		
Παράγονται		C_2	C_2
Τελικά	0	C_2	$C_2=10^{-4}$

Η συγκέντρωση του NaOH είναι 10^{-4}M

4.2

Βρίσκω τα mol στα αρχικά τους διαλύματα:

$$\Delta_1: n_1 = C_1 \cdot V_1 \Rightarrow n_1 = 10^{-3} \cdot 11 \cdot 10^{-2} = 11 \cdot 10^{-5} \text{ mol NH}_4\text{Cl}$$

$$\Delta_2: n_2 = C \cdot V \Rightarrow n_2 = 10^{-4} \cdot 10^{-1} = 10^{-5} \text{ mol NaOH}$$

Εξουδετέρωση :

mol	$\text{NH}_4\text{Cl} + \text{NaOH} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{NaCl}$		
Αρχικά	$11 \cdot 10^{-5}$	10^{-5}	
Αντιδρούν	10^{-5}	10^{-5}	
Παράγονται			10^{-5}
Τελικά	10^{-4}	0	10^{-5}

Στο τελικό διάλυμα περιέχονται το άλας NH_4Cl και η ασθενής βάση NH_3 . Επειδή κατά την εκφώνηση ισχύουν οι προσεγγίσεις στα υδατικά διαλύματα των ασθενών ηλεκτρολυτών, τα συστατικά συνιστούν ρυθμιστικό διάλυμα.

Διάσταση του άλατος:

mol	$\text{NH}_4\text{Cl} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{NH}_4^+(\text{aq}) + \text{Cl}^-(\text{aq})$
Αρχικά	10^{-4}
Δύστανται	10^{-4}
Παράγονται	10^{-4} 10^{-4}
Τελικά	0 10^{-4} 10^{-4}

Με το H_2O αντιδρά μόνο το NH_4^+ το οποίο είναι το συζυγές οξύ της ασθενούς βάσης NH_3 .

Συγκέντρωση H_3O^+ :

$$\text{pH} = 8 \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-8} \text{ M}$$

Βρίσκω τις συγκεντρώσεις του οξέος και της συζυγούς του βάσης στο ρυθμιστικό διάλυμα:

$$C_{\text{οξέος}} = \frac{n}{V} \Rightarrow C_{\text{οξέος}} = \frac{10^{-4}}{0,21} \text{ M}$$

$$C_{\text{βάσης}} = \frac{n}{V} \Rightarrow C_{\text{βάσης}} = \frac{10^{-5}}{0,21} \text{ M}$$

Εφαρμόζω τη σχέση των Henderson Hasselbalch των ρυθμιστικών διαλυμάτων:

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = \frac{K_a \cdot C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{βάσης}}} \Rightarrow K_a = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+] \cdot C_{\text{βάσης}}}{C_{\text{οξέος}}} \Rightarrow K_a = \frac{10^{-8} \cdot \frac{10^{-5}}{0,21}}{\frac{10^{-4}}{0,21}} \Rightarrow K_a = 10^{-9} \text{ M}$$

Εύρεση K_b του NH_3 :

$$K_a \cdot K_b = K_w \Rightarrow K_b = \frac{K_w}{K_a} \Rightarrow K_b = \frac{10^{-14}}{10^{-9}} \Rightarrow K_b = 10^{-5}$$

4.3

Διάσταση του άλατος:

$$\text{mol} \quad \text{NH}_4\text{Cl} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{NH}_4^+(\text{aq}) + \text{Cl}^-(\text{aq})$$

Αρχικά	0,001		
Διύστανται	0,001		
Παράγονται		0,001	0,001
Τελικά	0	0,001	0,001

Με το H₂O αντιδρά μόνο το **NH₄⁺** το οποίο είναι το συζυγές οξύ της ασθενούς βάσης **NH₃**.

Ιοντισμός του ασθενούς οξέος HA στο H₂O:

$$\text{C/M} \quad \text{NH}_4^+ + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{NH}_3(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$$

Αρχικά	0,001	0	
Αντιδρούν	x		
Παράγονται		x	x
Ισορροπία	0,001-x	x	x
Προσεγγίσεις	0,001	x	x

Εφαρμογή της K_a στην ισορροπία και εύρεση του pH:

$$K_a = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+] \cdot [\text{NH}_3]}{[\text{NH}_4^+]} \Rightarrow 10^{-9} = \frac{x \cdot x}{10^{-3}} \Rightarrow x = \sqrt{10^{-12}} = 10^{-6} \text{ M} = [\text{H}_3\text{O}^+] \Rightarrow \text{pH} = 6$$